

Jean Boucher, dat nu na den oorlog op het voorplein is opgericht ter herinnering aan de gevallenen uit Vitré, den kloeken „poilu”, moeilijk een beter plaats kunnen kiezen als juist hier, waar dit sombere, strenge, indrukwekkende fort, het symbool nog van het verweer in de middel-eeuwen, een passende, sprekenden achtergrond vormt voor den Verdediger van het Frankrijk van heden.

Ik zeide straks dat Vitré wel eens met Carcassonne wordt vergeleken.

Wanneer men den weg naar Rennes volgt, eerst langs den voet van het kasteel de brug overgaat en aan de overzijde van het dal der Vilaine, zich de moeite geeft enkele zeer smalle, zeer steile straatjes op te klimmen, dan wordt die klauterpartij over groote keisteenen, ruimschoots beloond door het prachtige uitzicht dat men van daar, van het hoogste punt op het geheele gebouwen-silhouet heeft.

Daar ziet men de vesting in haar volle breedte, met de talrijke spitse torens en begrijpt men de beteekenis van de volkomen gesloten muurvlakken met kleine openingen waardoor een vijand kon worden bespied, die dezen burcht destijds wel voor volkomen onneembaar moet hebben aangezien.

Daar, op die hoogte buiten Vitré, ligt tusschen vrijwel onbewoonbare huizen en brokkelige tuinmuren nog een enkel bijzonder gebouw.

Nu vrijwel een ruïne en erg vervallen, ziet men toch aan het groot opgezette geheel, met torens en uitbouwen en spitse hoge daken, dat in de 16de eeuw dit een sierlijk buitenverblijf moet zijn geweest.

Hier woonde Pierre Landais, die als een eenvoudig kleermaker begonnen, zich had opgewerkt tot groot-zilverbewaarder en minister.

Welk een armoedig restant nu, maar wat een buitengewoon aantrekkelijk geval om te teekenen, dit „bevende” huis.

Was dat geen leuke opmerking van een kleinen straatjongen die mij zag zitten schetsen: „tiens, monsieur dessine le château tremblant?”

Spreekt daaruit niet de onovertroffen gevatheid van den franschen gamin?

Ik kan niet nalaten hierbij te vertellen, hoe wij overal in Frankrijk waar we op straat zaten te teekenen, nimmer werden lastig gevallen of door de omstanders werden gehinderd. Iets waaraan wij hier te lande stellig hadden blootgestaan.

Nooit vernamen we maar één enkele laffe of ongepaste opmerking, daarentegen wel eens heel aardige — en rake — kritiek zelfs. In achterbuurtjes leende men ons stoelen; als er een school uitging en er een bende jongens om ons heen kluitte, droegen ze er altijd zorg voor nooit vóór ons of in den weg te staan.

Was het soms te vol of drongen ze in hun belangstelling wel eens wat te veel op, dan verzocht ik het troepje mij met rust te laten of over een uur terug te komen als de teekening „klaar” was.